

Věstník MŽP ČR, částka 7/2013

METODICKÁ INSTRUKCE

ODBORU OBECNÉ OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY MŽP

pro zajišťování agendy ochrany dřevin rostoucích mimo les v okolí nadzemních vedení elektrizační soustavy

1. Účel metodické instrukce

Účelem metodické instrukce je sjednocení výkonu státní správy při zajišťování ochrany dřevin rostoucích mimo les v okolí nadzemních vedení elektrizační soustavy¹, a to včetně ochrany dřevin, které jsou registrovány jako významný krajinný prvek nebo jsou součástí významného krajinného prvku (dále jen VKP) nebo rostou ve zvláště chráněných územích a územích soustavy Natura 2000 podle zákona [č. 114/1992 Sb.](#), o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“).

Metodická instrukce je určena orgánům ochrany přírody, k využití pak provozovatelům nadzemních vedení elektrizační soustavy, osobám jimi pověřeným k vybraným činnostem a dále vlastníkům a uživatelům dotčených pozemků, na kterých dřeviny rostou.

2. Příslušnost orgánů ochrany přírody (dále jen „OOP“) a jejich působnost v ochraně dřevin podle ZOPK

- obecní úřady

s výjimkou vojenských újezdů, pozemků a staveb, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy, území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území [[§76](#) odst. 1 písm. a) ZOPK]

- povolují kácení dřevin podle [§8](#) odst. 1 ZOPK,

- ukládají náhradní výsadbu podle [§9](#) ZOPK a

- vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle [§9](#) odst. 2 ZOPK.

- pověřené obecní úřady

- s výjimkou vojenských újezdů, pozemků a staveb, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy, území národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek a jejich ochranných pásem [[§76](#) odst. 2 písm. b) a c) ZOPK]

- sjednávají a zrušují smlouvy o smluvně chráněném památném stromu podle [§39](#) a [§45](#) odst. 2; projednávají záměry na vyhlášení památných stromů podle [§55](#) odst. 1, vydávají rozhodnutí o vyhlášení památných stromů podle [§46](#) odst. 1, vymezení jejich ochranných pásem podle [§46](#) odst. 3 a zrušení ochrany památných stromů podle [§46](#) odst. 4; předávají dokumentaci o památných stromech a smluvně chráněných památných stromech do ústředního seznamu podle [§47](#) odst. 1,

- vydávají souhlasy k ošetřování památných stromů podle [§46](#) odst. 2, souhlasy ke stanoveným činnostem v ochranných pásmech památných stromů podle [§46](#) odst. 3, povolují výjimky ze zákazů u památných stromů podle [§56](#) odst.

- 1 a uzavírají dohody podle §56 odst. 5, jde-li o památné stromy,
- **obecní úřady obcí s rozšířenou působností**, nejde-li o vojenské újezdy, pozemky a stavby, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy, zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma
    - přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle §8 odst. 2 a 4 ZOPK [§77 odst. 1 písm. h) ZOPK],
  - krajské úřady
    - na území přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny v rozsahu působnosti obecních úřadů, pověřených obecních úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, není-li podle tohoto zákona příslušné Ministerstvo životního prostředí (§77a odst. 3 ZOPK),
  - správy národních parků a správy chráněných krajinných oblastí
    - na území národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území, nejde-li o vojenské újezdy, vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny správy národních parků a správy chráněných krajinných oblastí, není-li podle tohoto zákona příslušný obecní úřad nebo Ministerstvo životního prostředí (§78 odst. 1 ZOPK).
  - újezdní úřady
    - na území vojenských újezdů vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny újezdní úřady v rozsahu působnosti obecních úřadů, pověřených obecních úřadů, obcí s rozšířenou působností, orgánů krajů a správ, není-li k ní příslušné Ministerstvo obrany (§78a odst. 1 ZOPK).
  - Ministerstvo životního prostředí
    - vykonává působnost orgánů ochrany přírody na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy [§79 odst. 3 písm. t) ZOPK].
  - Česká inspekce životního prostředí
    - dozírá, jak jsou právními a fyzickými osobami dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkajících se ochrany přírody a krajiny; je oprávněna v případech hrozící škody naříditi omezení, případně zastavení škodlivé činnosti až do doby odstranění jejich nedostatků a příčin; ukládá právníkům a fyzickým osobám pokuty za porušení povinností při ochraně přírody a krajiny podle tohoto zákona (§80 ZOPK).

Při provádění kácení či oklešťování dřevin mohou být dotčena další ustanovení ZOPK (zejména ochrana významných krajinných prvků, obecná a zvláštní ochrana rostlin a živočichů, ochrana lokalit soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných území). Vztah k těmto ustanovením je popsán dále v textu a celkový přehled jednotlivých správních aktů s uvedením orgánů ochrany přírody příslušných k jejich vydávání je uveden v příloze č. 1 k této metodické instrukci.

3. Vymezení legislativních souvislostí mezi ZOPK a zákonem č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „EZ“) z hlediska ochrany dřevin

Příslušné OOP zajišťují ochranu dřevin rostoucích mimo les na základě ZOPK a jeho prováděcí vyhlášky č. 189/2013 Sb. (dále jen „VYHL.“). EZ řeší problematiku bezpečného a spolehlivého provozování zařízení elektrizační soustavy. Za tím účelem má provozovatel elektrizační soustavy právo mj. „odstraňovat a oklešťovat stromoví a jiné porosty, provádět likvidaci odstraněného a okleštěného stromoví a jiných porostů v případech, kdy tak po předchozím upozornění a stanovení rozsahu neučinil sám vlastník či uživatel“ [§24 odst. 3 písm. g), resp. §25 odst. 3 písm.

g) EZ]. Pro účely této metodické instrukce je pojem „odstraňování stromů“ chápán ve smyslu §8 ZOPK jako „kácení dřevin“. Pro zachování souladu obou předpisů je dále nezbytné, aby „oklešťování stromů“ nebylo prováděno způsobem, který by „poškozoval a ničil dřeviny“ ve smyslu §7 odst. 1 ZOPK resp. §2 odst. 1 VYHL.

Jako věcně odborný podklad pro rozhodování příslušného OOP, zda v konkrétním případě došlo k poškození a ničení dřevin, lze využít arboristický standard „Řez stromů SPPK A02 002: 2013“, (dále jen „AS“), a to zejména ve vztahu k vymezení pojmu redukčního řezu, případně jiného vhodného typu řezu (viz <http://www.standardy.nature.cz>)

Šířku ochranných pásem nadzemních vedení (dále jen „OP“) stanoví §46 odst. 3 EZ². Omezení ve vztahu k dřevinám, vyplývající z existence OP, je dáno §46 odst. 9 EZ, podle kterého je v OP zakázáno vysazovat chmelnice a nechávat růst porosty nad výšku 3 m. Dle §8 odst. 2 ZOPK není k odstraňování dřevin v OP zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav vyžadováno povolení ke kácení dřevin, kácení však musí být písemně oznámeno příslušnému OOP nejméně 15 dnů předem.

4. Doporučený postup pro zajišťování agendy ochrany dřevin rostoucích mimo les a nacházejících se mimo VKP, zvláště chráněná území nebo lokality soustavy Natura 2000

4a. Režim v OP elektrizační soustavy

- oznámení o zamýšleném kácení podává provozovatel nadzemního vedení elektrizační soustavy na základě zvláštního oprávnění³ nebo jím zplnomocněný zhotovitel, který jedná v těchto záležitostech jménem provozovatele elektrizační soustavy, přičemž kopie plné moci je součástí oznámení. Náležitosti tohoto oznámení vyplývají z §4 odst. 2 VYHL. Předmětem oznámení je pouze zamýšlené kácení, nikoliv ořez dřevin,
- příslušné OOP v souladu s §8 odst. 2 ZOPK přijímají oznámení o kácení dřevin, pro jejichž kácení by jinak mimo OP a kromě dalších zákonem stanovených důvodů bylo v souladu s ustanovením §8 odst. 1 ZOPK vyžadováno povolení, posoudí formální správnost a úplnost oznámení (§4 odst. 2 VYHL.) a případně vyzvou oznamovatele k jeho doplnění,
- OOP podle znalosti stavu věci v souladu s ustanovením §3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), ověří oznamované kácení se situací v terénu a na základě zjištěných skutečností může rozhodnout o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení (§8 odst. 2 ZOPK), příp. může omezit nebo zakázat činnost související s prováděním údržby OP (§66 odst. 1 ZOPK, popř. §5 odst. 1 ZOPK). Přitom se OOP soustřeďuje především na nepřekročení šíře vymezeného OP, odůvodněnost kácení dřevin a zvolenou technologii údržby OP. Při posuzování oznámeného kácení by měl OOP zohlednit především následující skutečnosti:
  - zda oznamovaný zásah nezahrnuje bezdůvodné kácení dřevin s potenciálem růstu do 3 m výšky (§46 odst. 9 EZ), což jsou především některé druhy keřů
  - zda zamýšlený zásah není vzhledem k reliéfu terénu (např. v hlubokých údolích a na svazích) nadbytečný
  - zda použití technologií, které mohou mít potenciálně celoplošný dopad (použití herbicidů, drčení, štěpkování a frézování), není prováděno způsobem, který by byl v rozporu se zásadami obecné ochrany rostlin a živočichů uvedenými v §5 odst. 1 a 3 ZOPK
  - dodržení zásad obecné ochrany rostlin a živočichů (§5 odst. 1 a 3) by mělo být posuzováno i s ohledem na nezbytné dopravní zpřístupnění OP pro využívané technologie a s ohledem na dobu provedení zásahu (to je podstatné i z hlediska ochrany ptáků dle §5a ZOPK - zásah, který by vedl k ničení funkčních hnízd, vajec nebo úhynu ptáků či významnému rušení, zejména během doby rozmnožování, vyžaduje povolení odchylného postupu dle §5b ZOPK)

- u lokalit s výskytem zvláště chráněných druhů (příloha č. II. a III. vyhlášky č. 395/1992 Sb.) je dále nutné postupovat tak, aby nebyly porušeny základní podmínky ochrany těchto druhů (§49 a §50 ZOPK), případně je nutné podat žádost o povolení výjimky podle §56 ZOPK; bez povolení výjimky nelze zásah provést,
- v případě, že provozovatel nadzemního vedení elektrizační soustavy oznámil zamýšlené kácení nepříslušnému OOP, postoupí tento bezodkladně oznámení v souladu s §12 správního řádu příslušnému správnímu orgánu. Přitom správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy (§8 odst. 2 správního řádu),
- při posuzování činností souvisejících s údržbou ochranného pásma OOP především ověřuje, zda uvažovaný zásah nemá charakter nedovoleného zásahu do dřevin ve smyslu §2 odst. 1 VYHL.

4b. Režim pro dřeviny rostoucí mimo OP, ale zasahující do blízkosti vodičů

- ke kácení dřevin mimo OP zařízení elektrizační soustavy je nezbytné povolení OOP (nejde-li o kácení podlimitních dřevin resp. o kácení z důvodů stanovených v §8 odst. 2 ZOPK),
  - u lokalit (včetně dřevin samotných) s výskytem zvláště chráněných druhů (příloha č. II. a III. vyhlášky č. 395/1992 Sb.) je nutné postupovat tak, aby nebyly porušeny základní podmínky ochrany těchto druhů (§49 a §50 ZOPK), případně je nutné podat žádost o povolení výjimky podle §56 ZOPK; bez povolení výjimky nelze vydat povolení ke kácení dle §8 odst. 1 ZOPK
  - redukční či jiný vhodný a účelný typ řezu prováděný na dřevinách, které rostou mimo OP, ale svými částmi zasahují do blízkosti vodičů, nesmí být proveden způsobem, který poškodí nebo zničí dřeviny rostoucí mimo les (nedovolený zásah podle §7 odst. 1 ZOPK ve smyslu §2 odst. 1 VYHL.). Účelnost prováděného řezu lze přitom posuzovat např. podle toho, zda byl proveden v souladu s tab. 5.4.4 platných ČSN EN 50423-1 a EN 50341-1, co se týče dodržení minimální vzdálenosti mezi vodičem a dřevinou. Jako věcně odborný podklad pro rozhodování příslušného OOP, zda v konkrétním případě došlo k poškozování a ničení dřevin, lze podpůrně využít AS, a to zejména ve vztahu k objemu odstraněné části koruny a k velikosti a charakteru způsobených ran. V případě, že OOP v rámci dozorové činnosti zjistí, že uvažovaný či prováděný řez má charakter nedovoleného zásahu, který způsobí podstatné a trvalé snížení ekologických a estetických funkcí dřevin nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření (§2 odst. 1 VYHL.), tuto škodlivou činnost zakáže (§66 a §80 odst. 2 ZOPK). S osobou, která se dopustila protiprávního jednání, zahájí řízení o přestupku či jiném správním deliktu a uloží sankci (§87 a §88 ZOPK),
  - pokud není možné v případě kolize ochranných podmínek nadzemního vedení elektrizační soustavy a ochrany dřevin uspokojivě provést redukční či jiný vhodný a účelný typ řezu, aniž by to poškodilo dřevinu, lze za vhodnější postup považovat její pokácení. V takovém případě OOP při posuzování žádosti vlastníka pozemku či nájemce nebo jiného oprávněného uživatele se souhlasem vlastníka pozemku o povolení ke kácení přihlíží k závažnosti tohoto důvodu,
  - ustanovení §8 odst. 4 ZOPK může být provozovatelem elektrizační soustavy aplikováno pouze v akutních a výjimečných případech, kdy je stavem dřevin zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu, zejména hrozí-li akutní pád nestabilního stromu do vedení nebo větve takového stromu zasahující do ochranného prostoru okolo živých částí vedení definovaných např. dle ČSN EN 50110-1 ed2. Oznámení o provedeném kácení podle §8 odst. 4 ZOPK by měl OOP vždy prověřit. Lze doporučit, aby oznamovatel pořídil před provedením kácení situační foto.
- #### 4c. Režim pro dřeviny rostoucí v blízkosti vedení nízkého napětí (do 1 kV), pro něž nejsou vymezena OP
- ke kácení dřevin mimo OP zařízení elektrizační soustavy je nezbytné povolení OOP, nejde-li o kácení podlimitních dřevin resp. o kácení z důvodů stanovených v §8 odst. 2 nebo 4

- ZOPK,
- u lokalit (včetně dřevin samotných) s výskytem zvláště chráněných druhů ([příloha č. II. a III. vyhlášky č. 395/1992 Sb.](#)) je nutné postupovat tak, aby nebyly porušeny základní podmínky ochrany těchto druhů ([§49](#) a [§50](#) ZOPK), případně je nutné podat žádost o povolení výjimky podle [§56](#) ZOPK, bez povolení výjimky nelze vydat povolení ke kácení dle [§8](#) odst. 1 ZOPK,
  - redukční či jiný vhodný a účelný typ řezu pravidelně prováděný na dřevinách zasahujících do blízkosti vedení nízkého napětí, které nemají vymezena OP nesmí být proveden způsobem, který poškodí nebo zničí dřeviny rostoucí mimo les (nedovolený zásah podle [§7](#) odst. 1 ZOPK ve smyslu [§2](#) odst. 1 VYHL.). Doporučenou minimální vzdálenost mezi vodičem a dřevinou udává podniková norma energetiky pro rozvod elektrické energie PNE 33 3302. Jako věcně odborný podklad pro rozhodování příslušného OOP, zda v konkrétním případě došlo k poškození a ničení dřevin, lze podpůrně využít AS, a to zejména ve vztahu k objemu odstraněné části koruny a k velikosti a charakteru způsobených ran. Při tomto rozhodování by měl OOP zohlednit, zda případné využití intenzivnějšího typu řezu (např. řezu sesazovacího) u stromů s dlouhodobě zanedbanou péčí (absence pravidelně prováděného redukčního řezu) lze vzhledem ke konkrétním podmínkám dané dřeviny (druh, věk, zdravotní stav) tolerovat ve snaze předejít jejich kácení,
  - v případě, že OOP v rámci dozorové činnosti zjistí, že uvažovaný či prováděný řez má charakter nedovoleného zásahu, který způsobí podstatné a trvalé snížení ekologických a estetických funkcí dřevin nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření ([§2](#) odst. 1 VYHL.), tuto škodlivou činnost zakáže ([§66](#) a [§80](#) odst. 2 ZOPK). S osobou, která se dopustila protiprávního jednání, zahájí řízení o přestupku či jiném správním deliktu a uloží sankci ([§87](#) a [§88](#) ZOPK),
  - pokud není možné v případě kolize ochranných podmínek nadzemního vedení elektrizační soustavy a ochrany dřevin uspokojivě provést redukční či jiný řez, aniž by to vážně a nevratně poškodilo dřevinu, lze za vhodnější postup považovat její pokácení. V takovém případě OOP při posuzování žádosti vlastníka pozemku či nájemce nebo jiného oprávněného uživatele se souhlasem vlastníka pozemku o povolení ke kácení přihlíží k závažnosti tohoto důvodu,
  - ustanovení [§8](#) odst. 4 ZOPK může provozovatel elektrizační soustavy využít pouze v akutních a výjimečných případech (viz kapitola 4 b.).

5. Postup pro zajišťování agendy ochrany dřevin, které jsou součástí VKP^d [[§3](#) odst. 1 písm. b) ZOPK]

- k odstraňování dřevin ve VKP v OP zařízení elektrizační soustavy není třeba povolení, kácení veškerých dřevin (jak vyplývá z ustanovení [§3](#) VYHL.) však musí být oznámeno OOP písemně nejméně 15 dnů předem ([§8](#) odst. 2 ZOPK),
- u dřevin, které jsou součástí VKP, je třeba vedle postupu dle části 4 této metodické instrukce postupovat podle ustanovení [§4](#) odst. 2 ZOPK, podle kterého „k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody“. OOP při jeho vydávání posuzuje veškeré zásahy ve VKP spojené s údržbou OP nebo údržbou vedení nízkého napětí, pro něž nejsou vymezena OP, včetně doprovodné činnosti (např. vjezd techniky). Ty musí být prováděny tak, aby při nich nedocházelo k poškození a ničení VKP, přičemž poškození a ničení je spatřováno především v narušení obnovy VKP nebo v ohrožení nebo oslabení jejich ekologicko-stabilizační funkce. Je patrné, že OOP musí vzít v úvahu i pouhou možnost ohrožení této funkce jako uplatnění principu předběžné opatrnosti v

- případech, kdy nelze jednoznačně vyloučit poškození nebo ničení VKP,
- žadatel, pokud je v pochybnostech, zda se jedná o činnost, která vyžaduje závazné stanovisko k zásahu do VKP, se může obrátit na OOP příslušný k vydání závazného stanoviska, s žádostí o poskytnutí předběžné informace dle ustanovení [§139](#) správního řádu;
  - jde-li o zásah, který k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce vést může, OOP vyhodnotí zamýšlenou činnost a vydá buď souhlasné stanovisko (v něm lze stanovit podmínky realizace záměru, nikoliv však takové, které by záměr žadatele měnily), nebo nesouhlasné stanovisko s odůvodněním (na jehož základě může žadatel svůj záměr přizpůsobit tak, aby nepřekročil podmínky ochrany VKP, a může tedy znovu požádat o vydání nového závazného stanoviska k upravenému záměru),
  - na území EVL vydávají stanoviska podle [§4](#) odst. 2 ZOPK krajské úřady (nejde-li o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a ochranná pásma těchto zvláště chráněných území nebo o vojenské újezdy [[§77a](#) odst. 4 písm. l) ZOPK])
  - za předpokladu, že se nijak nezměnily okolnosti, za kterých byl souhlas formou závazného stanoviska již vydán, je opětovně podávání žádostí o souhlas dle [§4](#) odst. 2 ZOPK k periodicky se opakující údržbě ochranného pásma nadzemního vedení elektrizační soustavy zahrnující i pravidelnou údržbu vedení nízkého napětí, pro něž nejsou vymezena ochranná pásma, nadbytečné,
  - dojde-li ke změně skutečností rozhodných pro již vydaný souhlas podle [§4](#) odst. 2 ZOPK, může orgán ochrany přírody dle [§84](#) odst. 1 písm. a) ZOPK svůj předchozí souhlas změnit, popřípadě zrušit,
  - příslušné OOP přijímají oznámení o kácení dřevin v OP ve VKP⁵, posoudí formální správnost a úplnost oznámení ([§4](#) odst. 2 VYHL.) a případně vyzvou oznamovatele k jeho doplnění,
  - OOP podle znalosti stavu v souladu s ustanovením [§3](#) správního řádu ověří oznamované kácení se situací v terénu a na základě zjištěných skutečností může rozhodnout o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení [[§8](#) odst. 2 ZOPK], příp. může omezit nebo zakázat činnost související s prováděním údržby OP ([§66](#) odst. 1 ZOPK). Přitom se OOP soustřeďuje především na nepřekročení šíře vymezeného OP, odůvodněnost kácení dřevin a zvolenou technologii údržby OP. Při posuzování oznámeného kácení by měl OOP zohlednit především následující skutečnosti:
    - zda oznamovaný zásah nezahrnuje bezdůvodné kácení dřevin s potenciálem růstu do 3 m výšky ([§46](#) odst. 9 EZ), což jsou především některé druhy keřů,
    - zda zamýšlený zásah není vzhledem k reliéfu terénu (např. v hlubokých údolích a na svazích) nadbytečný,
    - zda použití technologií, které mohou mít potenciálně celoplošný dopad (použití herbicidů, drcení, štěpkování a frézování), není zamýšleno způsobem, který by byl v rozporu se zásadami uvedenými v [§5](#) odst. 1 a 3 ZOPK (obecná ochrana rostlin a živočichů),
    - dodržení zásad obecné ochrany rostlin a živočichů ([§5](#) odst. 1 a 3) by mělo být posuzováno i s ohledem na nezbytné dopravní zpřístupnění OP pro využívané technologie a dobu provedení zásahu (to je podstatné i z hlediska ochrany ptáků dle [§5a](#) ZOPK - zásah, který by vedl k ničení funkčních hnízd, vajec nebo úhynu ptáků či významnému rušení, zejména během doby rozmnožování, vyžaduje povolení odchýlného postupu dle [§5b](#) ZOPK),
  - u lokalit (včetně dřevin samotných) s výskytem zvláště chráněných druhů ([příloha č. II.](#) a

- III. vyhlášky č. 395/1992 Sb.) je nutné postupovat tak, aby nebyly porušeny základní podmínky ochrany těchto druhů (§49 a §50 ZOPK), případně je nutné podat žádost o povolení výjimky podle §56 ZOPK; bez povolení výjimky nelze zásah (kácení) provést, i když byl předem oznámen příslušnému orgánu ochrany přírody podle §8 odst. 2 ZOPK,
- pokud OOP, který přijímá oznámení o kácení v OP ve VKP, není (v případě registrovaných VKP) zároveň příslušným orgánem k vydání závazného stanoviska podle §4 odst. 2 ZOPK, informuje v souladu s ustanovením §8 odst. 2 správního řádu (správní úřady vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy) o oznámeném kácení OOP příslušný k vydání závazného stanoviska podle §4 odst. 2 ZOPK; OOP, který přijímá oznámení o kácení, může z titulu vedení řízení o závazném stanovisku oznámené kácení pozastavit, omezit nebo zakázat (§8 odst. 2 ZOPK),
  - při posuzování činností souvisejících s údržbou ochranného pásma OOP především ověřuje, zda uvažovaný zásah nemá charakter nedovoleného zásahu do dřevin ve smyslu §2 odst. 1 VYHL.,
  - redukční či jiný vhodný a účelný typ řezu pravidelně prováděný na dřevinách rostoucích ve VKP a zasahujících do blízkosti vodičů nízkého napětí nesmí být prováděn způsobem, který poškodí nebo zničí dřeviny rostoucí mimo les (nedovolený zásah podle §7 odst. 1 ZOPK ve smyslu §2 odst. 1 VYHL.). Doporučenou minimální vzdálenost mezi vodičem a dřevinou v případě vedení nízkého napětí udává Podniková norma energetiky pro rozvod elektrické energie PNE 33 3302, pro ostatní vedení vyplývá tato doporučená vzdálenost z tab. 5.4.4 platných ČSN EN 50423-1 a EN 50341-1. Jako věcně odborný podklad pro rozhodování příslušného OOP, zda v konkrétním případě došlo k poškození a ničení dřevin, lze podpůrně využít AS, a to zejména ve vztahu k objemu odstraněné části koruny a k velikosti a charakteru způsobených ran. Při tomto rozhodování by měl OOP zohlednit, zda případné využití intenzivnějšího typu řezu (např. řezu sesazovacího) u stromů s dlouhodobě zanedbanou péčí (absence pravidelně prováděného redukčního řezu) lze vzhledem ke konkrétním podmínkám dané dřeviny (druh, věk, zdravotní stav) tolerovat ve snaze předejít jejich kácení,
  - v případě, že OOP v rámci dozorové činnosti zjistí, že uvažovaný či prováděný řez má charakter nedovoleného zásahu, který způsobí podstatné a trvalé snížení ekologických a estetických funkcí dřevin nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření (§2 odst. 1 VYHL.), tuto škodlivou činnost zakáže (§66 a §80 odst. 2 ZOPK). S osobou, která se dopustila protiprávního jednání, zahájí řízení o přestupku či jiném správním deliktu a uloží sankci (§87 a §88 ZOPK),
  - pokud není možné v případě kolize ochranných podmínek nadzemního vedení elektrizační soustavy a ochrany dřevin uspokojivě provést redukční či jiný řez, aniž by to vážně a nevratně poškodilo dřevinu, lze za vhodnější postup považovat její pokácení. V takovém případě OOP při posuzování žádosti vlastníka pozemku či nájemce nebo jiného oprávněného uživatele se souhlasem vlastníka pozemku o povolení ke kácení přihlíží k závažnosti tohoto důvodu,
  - ustanovení §8 odst. 4 ZOPK může provozovatel elektrizační soustavy využít pouze v akutních a výjimečných případech (viz kapitola 4 b.).

6. Doporučený postup pro zajišťování agendy ochrany dřevin rostoucích ve zvláště chráněných územích (dále jen "ZCHÚ")

- u dřevin rostoucích v ZCHÚ je třeba mimo postupu dle části 4 této metodiky zohlednit i základní ochranné podmínky těchto ZCHÚ (§16, §26, §29, §34, §35 odst. 2 a §36 odst. 2 ZOPK) a bližší ochranné podmínky těchto ZCHÚ (stanovené ve zřizovacím předpisu, kterým se ZCHÚ vyhláší). Pokud by plánovanou činností mohlo dojít k jejich porušení, je nutné, aby si žadatel před jejím provedením zažádal o výjimku ze základních

- ochranných podmínek (§43 ZOPK) nebo o souhlas k činnosti vymezené v bližších ochranných podmínkách (§44 odst. 3 ZOPK). Může se přitom jednat nejen o činnosti související přímo se zásahy do dřevin (specifické bližší ochranné podmínky některých ZCHÚ), ale také o doprovodné činnosti (např. zákaz vstupovat a vjíždět mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody v NPR apod.). V případě udělení výjimky či souhlasu může OOP specifikovat podmínky, za kterých může činnost probíhat, a to vždy na základě posouzení specifických podmínek daného ZCHÚ ve vazbě na předměty a cíle ochrany ZCHÚ,
- příslušné OOP také přijímají oznámení o kácení dřevin v OP elektrizační soustavy a postupují dle metodiky uvedené v části 4 této metodické instrukce.

7. Doporučený postup pro zajišťování agendy ochrany dřevin rostoucích v ptačích oblastech (dále jen „PO“) a v evropsky významných lokalitách (dále jen „EVL“), tj. v lokalitách soustavy NATURA 2000

- u dřevin rostoucích v EVL je třeba, nad rámec postupu dle části 4 této metodické instrukce, zohlednit také ustanovení §45c odst. 2 ZOPK, podle kterého jsou EVL chráněny před poškozováním a ničením a „využívají se pouze tak, aby nedošlo k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo stanovišť evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících jejich předmět ochrany a aby nebyla narušena jejich celistvost“; k zásahům, které by mohly vést k takovýmto důsledkům, je třeba souhlasu OOP (zároveň platí ustanovení §45h a §45i ZOPK a záměr (činnost), který by měl uvedené dopady, by měl nejprve podléhat posouzení - viz dále),
- záměr (kácení), který by mohl významně ovlivnit příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO (např. s ohledem na rozsah kácení nebo rozšíření a stanovištní nároky předmětů ochrany), je předmětem posouzení žádosti o vydání stanoviska příslušného OOP ke stanovisku podle §45i odst. 1 ZOPK; v případě, že by na základě dalšího posouzení byl prokázán negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO a neexistuje variantní řešení s menším negativním vlivem nebo bez negativního vlivu, lze podle §45i odst. 9 ZOPK schválit (povolit kácení) jen variantu s nejmenším možným negativním vlivem, a to jen z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a za současného uložení a zajištění kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění celkové soudržnosti soustavy Natura 2000 (PO a EVL); pokud by šlo o negativní vliv na lokalitu s prioritními typy stanovišť [§3 odst. 1 písm. m) ZOPK] nebo prioritními druhy [§3 odst. 1 písm. n) ZOPK], lze záměr schválit jen z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí a jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu mohou být důvodem ke schválení jen v souladu se stanoviskem Evropské komise,
- OOP jsou při vydávání jakéhokoli správního aktu dle ZOPK (tedy i při povolení kácení dřevin) v rámci EVL nebo PO vázány ustanovením §45g ZOPK a povolení (kladné stanovisko, výjimku) mohou udělit pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je EVL nebo PO určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu tohoto zákona (není-li věc řešena v rámci posouzení a přijetí výsledného záměru postupem dle §45i ZOPK); z důvodu přezkoumatelnosti rozhodnutí je informace o tom, jak OOP zohlednil ustanovení §45g ZOPK (jak a na základě čeho dospěl k závěru, že lze činnost povolit a nedojde k dopadům na PO či EVL uvedených v §45g ZOPK), nezbytnou součástí odůvodnění.
- u PO je navíc třeba vždy zohlednit činnosti, které jsou vázány na předchozí souhlas OOP,

jež jsou specifikovány v příslušném nařízení vlády, kterým byla daná PO vymezena.

8. Doporučený postup pro zajišťování agendy ochrany dřevin, které jsou památnými stromy

- u dřevin, které byly rozhodnutím OOP vyhlášeny za památné stromy (§46 odst. 1 ZOPK), je třeba mimo postupu dle části 4 této metodiky zohlednit i ochranné podmínky památných stromů. Podle §46 odst. 2 ZOPK je památné stromy zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji,
- pokud by plánovanou činností mohlo dojít k porušení ochranných podmínek, je nutné, aby si žadatel před jejím provedením zažádal o výjimku ze zákazů u památných stromů (§56 ZOPK). Může se přitom jednat nejen o činnosti související přímo se zásahy do dřevin, ale také o doprovodné činnosti. V případě udělení výjimky může OOP specifikovat podmínky, za kterých může činnost probíhat, a to vždy na základě posouzení specifických podmínek daného památného stromu,
- k ošetřování (ořezu) památných stromů je třeba souhlasu příslušného OOP (§46 odst. 2 ZOPK),
- je-li pro památný strom vymezeno příslušným OOP ochranné pásmo, mohou v něm být stanoveny činnosti a zásahy, které lze provádět jen s předchozím souhlasem OOP; není-li ochranné pásmo vymezeno, má každý památný strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí; v tomto pásmu není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost (např. chemizace nebo terénní úpravy).

Ing. Jiří Klápště

ředitel odboru obecné ochrany přírody a krajiny

Přehled orgánů ochrany přírody kompetentních k vydávání jednotlivých správních aktů v agendě ochrany dřevin

Ustanovení zákona č. 114/1992 Sb.	Kompetence	Forma	Mimo ZCHÚ a jejich OP a mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	V PR a PP a jejich OP mimo CHKO, NP a jeho OP mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	V NP, CHKO, včetně všech NPR a NPP a jejich OP mimo vojenské újezdy a objekty důležité pro obranu státu	Na území vojenských újezdů	Na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy
§4 odst. 2	závazné stanovisko k zásahu do VKP ze zákona	ZS, R	OÚ ORP - mimo EVL v EVL - KÚ	KÚ	správy, ustanovení se v ZCHÚ uplatňuje pouze podpůrně (zpravidla ve 3. a 4. zóně CHKO)	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP

§4 odst. 2	závazné stanovisko k zásahu do registrovaných VKP	ZS, R	pověřený OÚ mimo EVL V EVL - KÚ	KÚ	správy, ustanovení se v ZCHÚ uplatňuje pouze podpůrně (zpravidla ve 3. a 4. zóně CHKO)	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§5 odst. 1	omezení rušivé činnosti stanovením závazných podmínek	R	OÚ ORP mimo ZCHD KÚ pro ZCHD	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§5 odst. 3	uložení zajištění či použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin nebo živočichů	R	OÚ ORP mimo ZCHD KÚ pro ZCHD	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§8 odst. 1	povolení ke kácení dřevin	R	OÚ včetně území CHKO	KÚ	správy s výjimkou území CHKO (v CHKO pouze území maloplošných ZCHÚ a jejich OP)	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§8 odst. 2 a 4	přijímají oznámení o kácení a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení	R	OÚ ORP	KÚ	správy	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§9 odst. 1	uložení náhradní výsadby dřevin	R	OÚ včetně území CHKO	KÚ	správy s výjimkou území CHKO (v CHKO pouze území maloplošných ZCHÚ a jejich OP)	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP

§12 odst. 2	souhlas z hlediska krajinného rázu	ZS, R	OÚ ORP	KÚ	správy	újezdni úřady, ustanovení se nevztahuje na činnosti konané v přímé souvislosti se zajištěním obrany nebo bezpečnosti státu	MŽP
§43	povolování výjimek ze zákazů v ZCHÚ	R	ustanovení se vztahuje jen na ZCHÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§44 odst. 3	souhlas k činnostem a zásahům podle bližších ochranných podmínek ZCHÚ	ZS, R	ustanovení se vztahuje jen na ZCHÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§45c odst. 2	souhlas se zásahy, které by mohly vést k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropských stanovišť anebo evropsky významných druhů vyžadujících územní ochranu tvořících předmět ochrany nebo k narušení celistvosti	ZS, R	KÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§45e odst. 2	souhlas k činnostem v ptačích oblastech	ZS, R	KÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§45i odst. 1	stanovisko k záměrům z hlediska vlivu na EVL a PO	S	KÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§46 odst. 2	souhlas k ošetřování památného stromu	R	pověřený OÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP

§46 odst. 3	souhlas ke stanoveným činnostem v ochranném pásmu památného stromu	ZS, R	pověřený OÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§56 odst. 1	výjimky ze zákazů u památných stromů	R	pověřený OÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§56 odst. 1	výjimky za zákazů ZCHD rostlin a živočichů	R	KÚ	KÚ	správy	újezdni úřady	MŽP
§66	omezení a zákaz činnosti	R	ČIŽP, OÚ ORP, KÚ	ČIŽP, KÚ	ČIŽP, správy	ČIŽP, újezdni úřady	MŽP
§80 odst. 2	nařízení omezení nebo zastavení škodlivé činnosti	R	ČIŽP	ČIŽP	ČIŽP	ČIŽP	MŽP
§86 odst. 2	uložení přiměřených náhradních opatření	R	OÚ ORP, KÚ, ČIŽP	KÚ, ČIŽP	ČIŽP, správy	ČIŽP, újezdni úřady	MŽP
§87 odst. 1 až 3	rozhodování o přestupcích	R	OÚ ORP, ČIŽP, stráž přírody (pouze blokové pokuty)	KÚ, ČIŽP	ČIŽP, správy, stráž přírody (pouze blokové pokuty)	ČIŽP, újezdni úřady, stráž přírody (pouze blokové pokuty)	MŽP
§88 odst. 1 a 2	rozhodování o jiných správních deliktech	R	OÚ ORP, ČIŽP	KÚ, ČIŽP	ČIŽP, správy	ČIŽP, újezdni úřady	MŽP

Použité zkratky:

ČIŽP Česká inspekce životního prostředí

CHKO chráněná krajinná oblast

KÚ krajský úřad

NP národní park

NPR národní přírodní rezervace

NPP národní přírodní památka

OÚ obecní úřad

OP ochranné pásmo

ORP	obec s rozšířenou působností
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
R	rozhodnutí
S	stanovisko správy CHKO, správy NP
ZS	závazné stanovisko
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZCHD	zvláště chráněné druhy

1 Elektrizací soustavou se podle §2 odst. 2 písm. a) bod 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů ([energetický zákon](#)), ve znění pozdějších předpisů, rozumí vzájemně propojený soubor zařízení pro výrobu, přenos, transformaci a distribuci elektřiny, včetně elektrických přípojek, přímých vedení, a systémy měřicí, ochranné, řídicí, zabezpečovací, informační a telekomunikační techniky, a to na území České republiky.

2 Podle §46 odst. 3 energetického zákona je ochranné pásmo nadzemního vedení souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými po obou stranách vedení ve vodorovné vzdálenosti měřené kolmo na vedení, která činí od krajního vodiče vedení na obě jeho strany:

a) u napětí nad 1 kV a do 35 kV včetně

1. pro vodiče bez izolace ... 7 m

2. pro vodiče s izolací základní ... 2 m

3. pro závěsná kabelová vedení ... 1 m

b) u napětí nad 35 kV do 110 kV včetně

1. pro vodiče bez izolace ... 12 (15) m

2. pro vodiče s izolací základní ... 5 m

c) u napětí nad 110 kV do 220 kV včetně ... 15 (20) m

d) u napětí nad 220 kV do 400 kV včetně ... 20 (25) m

e) u napětí nad 400 kV ... 30 m

f) u závěsného kabelového vedení 110 kV ... 2 m

g) u zařízení vlastní telekomunikační sítě držitele licence ... 1 m

3 §24 odst. 3 písm. g) a §25 odst. 3 písm. g) energetického zákona

Pokud bylo vedení elektrizační soustavy postaveno před nabytím účinnosti výše uvedeného zákona, šířka jeho OP je ve smyslu §98 odst. 2 energetického zákona stanovena podle původního právního předpisu. Hodnoty uvedené v závorkách platí pro ochranná pásma, u nichž kolaudační rozhodnutí nabylo právní moci nejpozději 31.12.1994, tj. před datem účinnosti zákona [č. 222/1994 Sb.](#), (zákon o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci)

4 Doporučený postup se obdobně vztahuje na zajišťování agendy ochrany dřevin, které jsou součástí VKP les ([§46](#) odst. 4 energetického zákona).

5 V souladu s ustanovením §3 vyhlášky č. 189/2013 Sb. je povolení ke kácení resp. oznámení kácení třeba u všech (tj. i podlimitních) dřevin, jsou-li součástí významného krajinného prvku.

EPIS